

HALACHIC AND HASHKAFIC ISSUES IN CONTEMPORARY SOCIETY

4 - COSMETIC SURGERY OU ISRAEL CENTER - WINTER 2016

A] GENERAL ISSUES

- **Refua** - The permissibility of changing the way that you were made
- **Chavala** - The halachic prohibition of wounding and self-wounding
- **Sakana** - The halachic prohibition of activities which are potentially risky or even life-threatening
- **Tikunei Nashim** - The prohibition on men undertaking effeminate behavior
- **Hashkafic/Societal Issues** - Self image, focus on externality, social pressures to 'look good'

B] THE TALMUDIC SOURCES

B1] Refua

1. וְכִי יִרְיֵב אֲנָשִׁים וְהִכָּה אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ בְּאֶבֶן אוֹ בְּאֶגְרֵף וְלֹא יָמוּת וְנָפַל לְמִשְׁכָּב: אִם יָקוּם וְהִתְהַלֵּךְ בְּחוּץ עַל מְשַׁעֲנָתוֹ וְנִקְּה הַמִּכָּה רַק שְׂבִיתוֹ יִתֵּן וְרָפָא יִרְפָּא

שמות כא-יח-יט

The Torah includes an imperative to heal a person who has been injured

2. דבי ר' ישמעאל אומר: (שמות כ"א) ורפא ירפא - מכאן שניתן רשות לרפוא לרפאות (רש"י - ולא אמרינן רחמנא מחי ואיכו מסי) בנא קמא פה.

Chazal saw this as 'permission' to heal. Rashi explains that a person may have thought to adopt a theological position that God made this person sick and thus will heal them if He wishes. The Torah is negating this position. We must heal where we can. Nevertheless, our permission to intervene depends on such intervention being an act of 'refua'. Could this be said of cosmetic surgery? It may depend on the type of surgery suggested and the motivations behind it

3. אבדת גופו מניין - תלמוד לומר והשבתו לו

סנהדרין עג.

Healing the sick is also the mitzvah of hashavat aveida - returning lost property

4. וזו שאלה שאל טורנוסרפוס הרשע את ר"ע: אם אלקיכם אוהב עניים הוא, מפני מה אינו מפרנסם? א"ל: כדי שניצול אנו בהן מדינה של גיהנם. א"ל: אדרבה, זו שמחייבתן לגיהנם! אמשול לך משל, למה הדבר דומה? למלך בשר ודם שכעס על עבדו וחבשו בבית האסורין, וצוה עליו שלא להאכילו ושלא להשקותו, והלך אדם אחד והאכילו והשקהו, כששמע המלך לא כועס עליו? ואתם קרוין עבדים, שנאמר: (ויקרא כ"ה) **כי לי בני ישראל עבדים!** אמר לו ר"ע: אמשול לך משל, למה הדבר דומה? למלך בשר ודם שכעס על בנו וחבשו בבית האסורין, וצוה עליו שלא להאכילו ושלא להשקותו, והלך אדם אחד והאכילו והשקהו, כששמע המלך לא דורון משגר לו? ואנן קרוין בני, דכתיב: (דברים י"ד) **בנים אתם לה' אלהיכם**

בבא בתרא י.

R. Akiva and the Roman, Turnus Rufus are debating here a major philosophical issue: if G-d has decreed that a person be poor, who are we to interfere and give them tzeddakah!! Similarly, if people are sick who are we to intervene and heal them to have children?! R. Akiva answers that, as His children, God wants us to get involved to help each other

5. פילוסופוס אחד שאל את רבי הושעיה, א"ל אם חביבה היא המילה מפני מה לא נתנה לאדם הראשון, א"ל ... כל מה שנברא בששת ימי בראשית צריכין עשייה, כגון החרדל צריך למתוק, התורמוסים צריך למתוק, החיטין צריכין להטחון, אפילו אדם צריך תיקון.

בראשית רבה פרשה יא:

More fundamentally, G-d put us in this world for the purposes of 'tikun olam' - perfecting His creation. Thus He left us to carry out brit mila

- **We have an imperative to intervene to 'heal'. When is Cosmetic Surgery 'healing' and when is it not?**
- **Is 'healing' only improve a disability/disease or also to enhance an ability?**
- **Is healing a 'right' or an 'obligation'? What difference does that make?**

B2] Chavala

6. והיה אם בגן הכות הרשע והפילו השפט והכהו לפניו כדג רשעתו במספר: ג ארבעים יכנו לא יסוף פן יסוף להכתו על-אלה מכה רבה ונקלה אחיד לעיניך

דברים כה-ב-ג

The Torah prohibits a beit din from giving any more than 39 lashes to someone who has to be punished by lashes

7. ומה במקום מצוה, שמצוה להכותו - מצוה שלא להכותו. שלא במקום מצוה, שאינו מצוה להכותו - אינו דין שמצוה שלא להכותו!?

סנהדרין פה.

Chazal learn a kal vechomer that one person may not hit another. Since a shaliach beit din, who has a mitzvah to hit the person, is not allowed to hit any more than necessary, kal vechomer a regular person who has no mitzvah to hit, must certainly not hit the person

8. החובל בעצמו אע"פ שאינו רשאי - פטור

בבא קמא צא:

9. אסור לאדם לחבול בין בעצמו בין בחבירו

רמב"ם הלכות חובל ומזיק פרק ה

A person is not allowed to wound themselves

- **When is cosmetic surgery constructive and when destructive?**
- **Do we own our bodies? Are there/should there be limitations to what we can do with/to our bodies?**

B3] Sakana

10. רק השמר לך ושמר נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך ופן יסורו מלבבך כל ימי חייך והודעתם לבניך ולבני בניך:

דברים ד:ט

11. ונשמרתם מאד לנפשתיכם כי לא ראיתם כל תמונה ביום דבר ה' אליכם בחורב מתוך האש

דברים ד:ט

The Torah contains a number of verses warning us to take care of ourselves. Although the pshat in these verses relates more to a warning against serious hashkafic errors, nevertheless these verses were taken by Chazal to refer halachically to an injunction to protect our bodies against harm

12. ו כל המניח גגו בלא מעקה ביטל מצות עשה ועבר על לא תעשה, שנאמר: ולא תשים דמים בביתך (דברים כב, ח). ..... ח וכן כל מכשול שיש בו סכנת נפשות, מצות עשה להסירו ולהשמר ממנו ולהזהר בדבר יפה, שנאמר: השמר לך ושמור נפשך (דברים ד, ט). ואם לא הסיר והניח המכשולות המביאים לידי סכנה ביטל מצות עשה ועבר בלא תשים דמים

שולחן ערוך חושן משפט הלכות שמירת נפש סימן תכו סעיף ו, ח

The Shulchan Aruch rules that there is a Torah mitzvah to avoid danger - learnt as an extension of the mitzvah to put a railing around a flat roof

13. אם רוב נכרים - נכרי, אמר שמואל: ולענין פקוח נפש אינו כן

יומא פה.

When there is potential danger to life we do not adopt the general principle of following the majority. We take account of small risks

14. ג' נשים משמשות במוך, קטנה מעוברת ומניקה; קטנה - שמא תתעבר ותמות ... דברי ר"מ. וחכ"א: אחת זו ואחת זו - משמשת כדרכה והולכת, ומן השמים ירחמו, שנאמר (תהלים קט"ז) שומר פתאים ה'

נדה מה:

Chazal debated whether a woman was allowed to become pregnant if there is a special danger to her life. They conclude that we invoke the principle 'shomer petaim Hashem'. G-d protects the simple - ie one can undertake certain risky ventures and rely on protection from Heaven

15. ואמר שמואל: פורסא דדמא - חד בשבתא, ארבעה ומעלי שבתא ..... בתלתא בשבתא מאי טעמא לא - משום דקיימא ליה מאדים בזווי. מעלי שבתא נמי קיימא בזווי! - כיון דדשו ביה רבים - (תהלים קט"ז) שומר פתאים ה'

שבת קכט:

The gemara here adds the condition that the risk must be something undertaken standardly by the masses

- Which risks are halachically appropriate to take and which are not?
- How does one assess risk?
- How do we assess risk vs gain?

B4] Tikunei Nashim

16. לא יהיה כלי גבר על אשה ולא ילבש גבר שמלת אשה כי תועבת ה' אלהיך כל עשה אלה

דברים כב:ה

The Torah includes a prohibition on cross-dressing. When it comes to the prohibitions on men, this includes any vain or effeminate dressing or personal grooming e.g. dying hair etc

17. מגרר אדם ... וגלדי מכה שעל בשרו בשביל צער. אם בשביל ליפות - אסור (רש"י - משום לא ילכש גבר שמלת אשה)

שבת נ:

A man is not allowed to remove scabs from his body to beautify himself

Would any purely cosmetic operation be considered vain for this purpose? Note the following reasons put forward by Rabbi Immanuel Jakobovitz (formerly British Chief Rabbi and a rabbinic pioneer in medical ethics) for permitting cosmetic surgery in men:-

- if the operation is medically indicated, e.g. following an accident, or for serious psychological reasons
- if the correction of the deformity is designed to facilitate or maintain a happy marriage;
- if it will enable a person to play a constructive role in society and to earn a decent livelihood.

C] MODERN APPROACHES

Consider the following cases of cosmetic surgery on a sliding scale:

- Following an operation, accident or illness.
- To fix a problem which is causing physical pain.
- To fix a deformity which is causing serious psychological pain.
- To enable normal physical function.
- To assist a person in finding a spouse.
- To assist a person in finding a job. What kind of job?
- To enhance certain physical features.
- To achieve a certain 'look'.

C1] Rav Moshe Feinstein (d. 1986) - Igrot Moshe Choshen Mishpat 2:66

Rav Moshe gave permission to a woman to have plastic surgery to assist her in finding a husband

18. אסור לאדם לחבול בין בעצמו בין בחבירו, ולא החובל בלבד אלא כל המכה אדם כשר מישראל בין קטן בין גדול בין איש בין אשה דרך (בזיון) [נציון] הרי זה עובר בלא תעשה, שנ' (דברים כ"ה ג') לא יוסיף להכותו, אם הזהירה תורה שלא להוסיף בהכאת החוטא קל וחומר למכה את הצדיק

רמב"ם הלכות חובל ומזיק פרק ה הלכה א

He bases his ruling in part on the Rambam who rules that wounding (others or oneself) is only prohibited if done in an aggressive manner - 'derech nitzayon'

19. ואיש אחד מבני הנביאים אמר אל רעהו בְּדָבָר ה' הִכִּינִי נָא וְיִמְאַן הָאִישׁ לְהַכּוֹתוֹ: וַיֹּאמֶר לוֹ יַעֲן אֲשֶׁר לֹא שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְקֹוֹק הַקֹּדֶשׁ הוֹלֵךְ מֵאַתִּי וְהִכָּה הָאָרְיָה וַיִּלְךָ מֵאַצְלוֹ וַיִּמְצָאֵהוּ הָאָרְיָה וַיַּכֵּהוּ

מלכים א פרק כ-לה-לו

Rav Moshe brings a proof from an episode in Tanach where the Navi Michayahu tells a person to hit him. The person is punished for refusing

20. ויש להביא ראיה לשיטת הרמב"ם מהא דאמר בב"ק שם (צא) רב חסדא כד הוה מסגי ביני היזמי והגא מדלי להו למאניה. אמר זה מעלה ארוכה וזה אינו מעלה ארוכה. ואם כל חובל חייב איך היה מותר לו לילך ביני היזמי והגא בלא בגדים שיחבול בעצמו, הא יעבור איסור חובל בעצמו! ואף שאינו מתכוין הא היה פסיק רישיה דדוחק לומר דהיה באופן שלא היה פ"ר, ולכן צריך לומר דהאיסור חובל הוא רק דרך נציון וכיון שהיה הליכתו לצורך הרי אין זה דרך נציון וליכא האיסור

שו"ת אגרות משה חושן משפט חלק ב סימן סו

Another proof is from R. Chisda who would lift his cloak when walking through thorns. He would rather his legs were scratched than his clothes torn!

21. ובעצם מזה שפשוט לגמ' דמותר להקיד דם לחברו ובעי אם מותר בן לאביו ראיה שאיסור חובל שילפינן מלא יוסיף הוא דוקא דרך נציון ובזיון ולא כשחובל לרפואה, אבל במכה אביו שנאמר סתם מכה היה מקום לומר דאף לרפואה יהיה חייב כשאינו סכנה דלידחי מדין פקוח נפש, וא"כ יש למילף מזה דגם שלא לרפואה אם הוא באופן שהחבלה הוא לטובתו שאינו דרך נציון ובזיון מותר כדסובר הרמב"ם ..... ולכן נראה מזה שיש להתיר להנערה ליפות עצמה אף שהוא ע"י חבלה כיון שאינו דרך נציון ובזיון אלא אדרבה לטובתה

שו"ת אגרות משה חושן משפט חלק ב סימן סו

A further proof is from the heter of talking blood, even if this is not to specifically heal, but to promote strength and good health

But how far would R. Moshe's approval extend? What must the level of need be to allow this? Corrective surgery to remedy wounds or burns would be allowed. But what about purely elective cosmetic surgery. Laser surgery to eyes?

22. וא"כ אפשר שלא התירה תורה לטתור גזירת המלך אלא לרפאות את החולה ממחלתו ואין למילף שיהיה חדוש זה גם כדי שיוכל לקיים מצות הצום מאחר דהוא כסותר גזירת המלך שהמלך אינו רוצה שיצום

שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ג סימן צ

In Igrot Moshe O.C. 3:90, Rav Moshe does not permit inserting an IV into a sick patient to enable them to fast on Yom Kippur. He said that the 'permission to heal' related to maladies, not to assisting people to fast on Yom Kippur

C2] Rav Menashe Klein (d. 2011) - Mishne Halachot 4:246

23. .... נתחיל לראשונה לדין אי אית בה משום חובל ולפענ"ד נראה מגמ' כתובות (עב:) המקדש את האשה על מנת שאין בה מומין ונמצאו בה מומין אינה מקודשת .... כל המומין הפוסלין בכהנים פוסלין בנשים ע"כ לשון המשנה. ובגמ' דף ע"ד הביאו מתוספתא תנו רבנן הלכה .... אצל רופא וריפא אותה אינה מקודשת. ....

נראה מבואר דאשה או איש שיש לה מום ביופי מותרת לילך לרופא לרפאותה ממום זה ומדברי התוס' נראה דהיכי דנתרפאה ממומה קודם שנתקדשה אף שהיה בה מום זה מקודשת שהרי תלו שם הטעם דאינה מקודשת דאף לאחר שנתרפאת היא נמאסת בעיניו כשזוכר שהיו בה מומין אבל זה דוקא כשראה אותה במומין בשעת קדושין אז איכא למימר שזוכר שהיו בה מומין אבל אם לא ראתה כך וכשקדשה כבר נתרפאה מקודם ולא היו בה מומין הללו א"א לו ליזכר המומין וממילא מקודשת וי"ל.

והנה במומי כהנים חשבו בגמ' בכורות וברמב"ם פ"ח מביאת המקדש מאה וארבעים מומין הפוסלים בכהנים שמנה בראש ושנים בצואר ותשעה באזנים וחמשה בגבינים ושבעה בכיס העין ותשעה עשר בעינים ותשעה בחוטם ותשעה בפה ושלושה בבטן ושלושה בגב ושבעה בידים וששה עשר באברי הזרע ועשרים ברגלים ושמונה בעור הברש ושבעה בכח הגוף וריחו ומי שנשרו ריסי עיניו ונטלו שיניו פסולים מפני מראית העין ויותר על אלו בנשים ריח רע וזיעה וריח הפה וקול עבה ודדין גסין מחברותיה טפח וטפח בין דד לדד ונשיכת כלב ונעשה צלקת ושומא שעל הפדחת אפילו קטנה.

ובמומי הפרצוף חשבו החוטם מי שאמצע חוטמו בולט למעלה ומי שעיקף חוטמו נוטף למטה מי שחוטמו עקום לצד אחד מי שחוטמו גדול מאבריו ומי שחוטמו קטון מאבריו וכיצד משערין אותו באצבע קטנה שעל ידו אם היה חוטמו גדול ממנה או קטן ממנה הרי זה מום ועיין שם במומי אזנים ושפתים, עכ"פ באשה שחוטמה גדול מאצבע קטנה שלה או שחוטמה עקום לצד אחד וכיוצא בזה הרי זה מום אצלה באופן שאם התנה ע"מ שאין בה מומין ונמצאו בה מומין אצלו אינה מקודשת ומינה שמעינן לכאורה ג"כ לדין דמותרת לילך לרופא ולרפאות עצמה דבכל מומין אמרו הלכה אצל רופא וריפא אותה ופשוט דכל שהוא מום באדם מותר לרפאות עצמו ממומו שלא יהא בעל מום, דמאי שנא מום זה משבירת הרגל דמותר לו לתקן את רגלו או ידו ממום שבו ....!?

.... וודאי דאדם שמרפא את מומו ליכא בזה משום חובל בעצמו דחובל בעצמו ליכא אלא כשחובל בעצמו שלא לשם רפואה אבל אם עושה כן לשם רפואה אין זה חובל אלא מרפא והתורה אמרה ורפא ירפא מכאן שנתנה רשות לרופא לרפאות וכל שהוא מותר לרפאות הרופא מותר לעשות וכן להיפוך וזה ברור בס"ד. נמצא עלה לן דכל שעושה לתקן מומה אין בה משום חובל.

שו"ת משנה הלכות חלק ד סימן רמו

Rav Klein brings a proof from the halachic permission to remove a 'mum' before marriage. Many of these were purely cosmetic in nature

C3] Rav Ya'acov Breish (d.1970) - Chelkat Ya'akov 3:11

Rav Breish also allows a young woman to have corrective surgery assist her in finding a husband. He makes a number of additional points:-

24. **בשביל צערו** - ואם אין לו צער אחר אלא שמתבייש לילך בין בני אדם שרי דאין לך צער גדול מזה

תוספות שבת נ:

Tosafot, on the case of the man removing scabs (see above), adds that psychological pain is considered the greatest pain and will certainly permit surgical intervention. He also says that the risks of surgery are now acceptable under the principle of 'shomer petaim Hashem'.

It appears however that he only explicitly permits cosmetic surgery in cases of real need. He does not directly address the issue of purely cosmetic surgery without medical or psychological need

C4] Rav Eliezer Waldenburg (d. 2006) - Tzitz Eliezer 11:41

25. אולם אם כנידון של השערי צדק פשוט להתיר כפי מנהגן של ישראל בזה, אבל יש לדעתי השלכות לחידושו זה בנוגע לניתוחים פלסטיים שמבצעים כעת הרופאים אצל הרבה בני אדם לשם יפוי אבריהם וכדו' באין שום מחלה או כאב, ויש מקום גדול לטענה זאת שלא על כגון דא הוא שנתנה תורה רשות לרופא לרפאות (אם אפילו נקרא זה בשם לרפאות), ואין רשות לבני אדם לתת לרופאים לחבול בעצמם לשם מטרה זאת, וגם אין רשות לרופא לבצע זאת, ויש לדעת ולהאמין כי אין צייר כאלקינו והוא ית"ש צר והטביע לכאור"א מיצוריו בצלמו ובדמותו ההולמת לו ועליו אין להוסיף וממנו אין לגרוע

שו"ת ציץ אליעזר חלק יא סימן מא

The Tzitz Eliezer categorically prohibits plastic surgery for purely cosmetic reasons. He holds that there is no Torah permission to 'heal' in such cases, nor is there a heter to wound oneself. It appears that he would allow surgery for medical reasons. It does not appear that he would permit it to find a spouse, as we see in the teshuvot above

26. מעשה שבא רבי אלעזר ברבי שמעון ממגדל גזור מבית רבו, והיה רכוב על חמור ומטייל על שפת נהר, ושמח שמחה גדולה, והיתה דעתו גסה עליו מפני שלמד תורה הרבה. נזדמן לו אדם אחד שהיה מכוער ביותר. אמר לו: שלום עליך רבי! ולא החזיר לו. אמר לו: ריקה, כמה מכוער אותו האיש! שמא כל בני עירך מכוערין כמוותך? אמר לו: איני יודע, אלא לך ואמור לאומן שעשאני כמה מכוער כלי זה שעשית. כיון שידע בעצמו שחטא ירד מן החמור ונשתטח לפניו, ואמר לו: נענית לך, מחול לי! - אמר לו: איני מוחל לך עד שתלך לאומן שעשאני ואמור לו כמה מכוער כלי זה שעשית. היה מטייל אחריו עד שהגיע לעירו. יצאו בני עירו לקראתו, והיו אומרים לו: שלום עליך רבי רבי, מורי מורי! אמר להם: למי אתם קורין רבי רבי? - אמרו לו: לזה שמטייל אחרך. אמר להם: אם זה רבי - אל ירבו כמותו בישראל. - אמרו לו: מפני מה? - אמר להם: כך וכך עשה לי. - אמרו לו: אף על פי כן, מחול לו, שאדם גדול בתורה הוא. אמר להם: בשבילכם הריני מוחל לו. ובלבד שלא יהא רגיל לעשות כן. מיד נכנס רבי אלעזר בן רבי שמעון ודרש: לעולם יהא אדם רך כקנה ואל יהא קשה כארז, ולפיכך זכה קנה ליטול הימנה קולמוס לכתוב בו ספר תורה תפילין ומזוזות

תענית כ.

The Tzitz Eliezer quotes a gemara which indicates that one's appearance is the way that G-d intended you to be

C5] Dayan Yitzchok Weiss (d. 1989) - Minchat Yitzchak 6:105:2

Dayan Weiss agrees with R. Moshe's approach in principle but is unhappy with the risk factor of undergoing purely elective surgery. He permits it in cases of potential danger to life. For lesser reasons he does not prohibit it expressly but is unwilling to permit it.

D] SPECIAL CASES

- Pikuach Nefesh
- 'Tumtum' and 'Androgonus' - 'fixing' gender through medical or cosmetic means after birth